

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

Гайдукова Ю.О.

Національний університет харчових технологій

Корпоративна власність — це систематизований вид власності, який поєднує в собі принципи приватного підприємництва та особливості суспільних відносин, що проявляються в певній суб'єктній структурі та прагненні отримання максимальної ринкової вигоди.

Особливістю формування корпоративної власності в Україні є процес перерозподілу економічної влади через боротьбу за об'єкти власності, розпорошення прав власності і політичну складову цієї боротьби. Цей процес почався у період становлення ринкової економіки у 90-х роках минулого століття, коли панувала думка, що ринок вирішить якщо не всі, то більшість економічних і соціальних проблем суспільства [1, с.114].

Українська специфіка розвитку корпоративної власності полягає в наступному:

- акціонери більшості акціонерних товариств, яких усього в Україні налічується приблизно 24 тис., є номінальними власниками акцій, вплив яких на діяльність акціонерних товариств є дуже сумнівним. Таке становище об'єктивно ускладнює процес управління, контролю та концентрації капіталу, консолідації пакетів акцій, достатніх для вирішення актуальних питань;

- існування найпотужніших олігархічних угруповань, які контролюють цілі сектори економіки, і є активними учасниками боротьби за ліквідні об'єкти приватизації, а в тих галузях, де приватизація вже здійснена — ініціаторами перерозподілу власності;

- існування тіньової економіки впливає на інвестиційний розвиток господарських товариств. Приховані, штучно мінімізовані прибутки під тиском податкового та адміністративного тягаря впливають на дивідендну політику підприємств, що в свою чергу не сприяє попиту на акції і фактично підриває фондовий ринок, а також є перешкодою залучення коштів громадян через обіг цінних паперів;

- синтетична інфраструктура корпоративних відносин (яка включає в себе інфраструктуру ринку цінних паперів) не є ефективною, відпрацьованою, завершеною як на законодавчому, так і організаційному, функціональному рівнях;

- низька корпоративна культура стримує розвиток корпоративних відносин.

Дотримання принципів корпоративного управління і впровадження Кодексу корпоративної поведінки, що є реальним регулюючим чинником у розвинених країнах, буде сприяти залученню інвестицій в економіку країни [2].

Крім особливостей формування корпоративної власності в Україні, слід звернути увагу на ті проблеми, що існують завдяки недосконалому впровадженню звичайних атрибутів її функціонування. Мова йде про такі з них, як корпоративне управління, корпоративний контроль, участь держави в діяльності корпоративного сектору економіки, формування інвестиційного фонду. І серед основних проблем корпоративного управління в Україні доцільно виділити наступні:

Відсутність достатніх правових засад для ефективного управління пакетами акцій, а саме державними корпоративними правами.

Недостатня захищеність акціонерів і практична відсутність реальних можливостей оперативного впливу з боку акціонерів на управління акціонерним товариством.

Можливість порушення окремими учасниками корпоративного управління прав акціонерів.

Недостатня регламентованість законодавством змісту й процедур зміни внутрішніх документів товариства.

Неможливість акціонерів, які zostалися в меншості, відстоювати свою позицію і наполягати на компромісному рішенні.

Можливість для керівництва товариства встановлювати пріоритетність придбання акцій допоміжної емісії на свій розсуд, незважаючи на вимоги законодавства.

Відсутність у законодавстві норм відносно відповідальності учасників корпоративного управління за порушення принципів корпоративного права.

Відсутність практичного механізму розкриття інформації про діяльність товариства, що приводить до порушення керівництвом товариства цієї норми.

Отже, на формування корпоративної власності в Україні впливають чинники, дія яких є неоднозначною і потребує ціленаправлених заходів щодо розвитку корпоративного сектору економіки.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Тарасенко, О. С. Корпоративна власність в Україні : особливості формування / О. С. Тарасенко // Наукові праці Донецького національного університету. Випуск 31 — 2 (117). — Донецьк, ДонНТУ, 2007. — С. 111-117.

2. Небава, М. І. Теорія корпоративного управління : вузлові питання : навч. посіб. / М. І. Небава. — Київ : Центр навчальної літератури, 2004. — 295 с.

Науковий керівник: Климаш Н.І.